

ИМА ЛИ НАУКА В БЪЛГАРСКИТЕ УНИВЕРСИТЕТИ

*Висшите училища, които инвестират
в научни изследвания, са малко,
но качеството им се повишава*

ЛЮБА ЙОРДАНОВА

Научните изследвания не изглеждат да са сред приоритетите на повечето български висши училища. Ако средствата от новата оперативна програма за образование и наука се инвестират ефективно, това има шанс да раздвижи университетските лаборатории, но засега мнозинството от учебните заведения са концентрирани най-вече върху привличането на повече студенти, а на преподавателите рядко им остава време да мислят за научната си кариера. Въпреки това има няколко български висши училища, които успяват да поддържат качество в научната си продукция, а според тазгодишното издание на рейтинговата система дори го повишават.

Софийският университет, Медицинският университет – София, и

Химикотехнологичният и металургичен университет са висшите училища с най-висок индекс на цитируемост на научните публикации. По този показател физическите науки и математиката в СУ изпреварват всички други научни области и висши училища. След тях се нареждат фармацията и медицината в МУ - София, както и химическите науки в СУ. Математиката и биотехнологиите в СУ също са напред в научните класации, а екипът от направление науки за земята в Нов български университет успява да постигне най-висок средногодишен ръст на средния брой цитирания на статия от международната база данни Scopus.

В МУ - София, планират няколко инициативи в научната област, разказва ректорът на университета проф. Виктор Златков. Една от целите е например да има по-ефективна стратегия за повишаване

на икономическия и социалния статус на академичния състав и създаване на условия за професионално израстване, квалификация и специализация, така че качеството на преподавателската и лечебната дейност да се повиши, а с това и професионалното самочувствие. Превизжда се целево финансиране за научноизследователската дейност и обучение на докторанти и млади учени, както и стимули за публикуване на резултатите от научните изследвания в научни списания с импакт фактор. Университетът иска и да разшири стратегическите си партньорства и съвместни научноизследователски програми с водещи европейски научноизследователски центрове. Сред плановете на МУ - София, е и кандидатстването с проекти по европейските програми.

Конкурентите им в Пловдив също имат амбициозни научни цели.

Приоритетните направления до 2020 г. са набелязани, коментират от висшето учебно заведение, като сред тях са персонализираната медицина, миниинвазивната хирургия, високотехнологичната молекулна и образна диагностика. „Основните механизми за стимулиране на научната дейност са свързани с подкрепа на докторанти и млади учени“, допълват от МУ - Пловдив. Данните им показват значителен ръст при финансирането на докторантските проекти миналата година, а тази са одобрени седем проекта за близо 48 хил. лв. Университетът инвестира и в създаването и развитието на научноизследователски центрове с модерна технология. Висшето училище също използва ресурсите на европейските програми и има договорени над 21 млн. лв. средства. Според наблюденията им ползите от проектната дейност са повишени наукометрични показатели, академично израстване и изградена научна инфраструктура със заявка за включване в международни научни мрежи.

За Техническия университет - София, от голямо значение са приложните договори с частни фирми и компании. „Наши потребители на научни и иновативни продукти и технологии са структуриращи индустриални предприятия като АЕЦ, ТЕЦ и НЕК, международни компании и консорциуми като „Хюлет Пакард - България“, „Кока-Кола Хеленик“ и „Луфтханза техник“, развойни иновативни фирми като „Вистеон“, „Ви-Ем уеър“ и „Сенсата технологис“, коментират от университета. И разказват, че изследователите им рабо- ➤

Цитируемост по висши училища и направления

ВИСШЕ УЧИЛИЩЕ, ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ	ИНДЕКС*
1. Софийски университет, Физически науки	51.00
2. Софийски университет, Математика	50.00
3. Медицински университет - София, Фармация	30.00
4. Медицински университет - София, Медицина	29.00
5. Софийски университет, Химически науки	28.00
6. Медицински университет - София, Обществено здраве	27.00
6. Софийски университет, Биотехнологии	27.00
7. Химикотехнологичен и металургичен университет - София, Химични технологии	23.00
8. Химикотехнологичен и металургичен университет - София, Материали и материалознание	20.00
9. Софийски университет, Медицина	19.00
9. Софийски университет, Информатика и компютърни науки	19.00
10. Софийски университет, Биологически науки	18.00
10. Химикотехнологичен и металургичен университет - София, Биотехнологии	18.00
10. Химикотехнологичен и металургичен университет - София, Електротехника, електроника и автоматика	18.00
10. Химикотехнологичен и металургичен университет - София, Общо инженерство	18.00

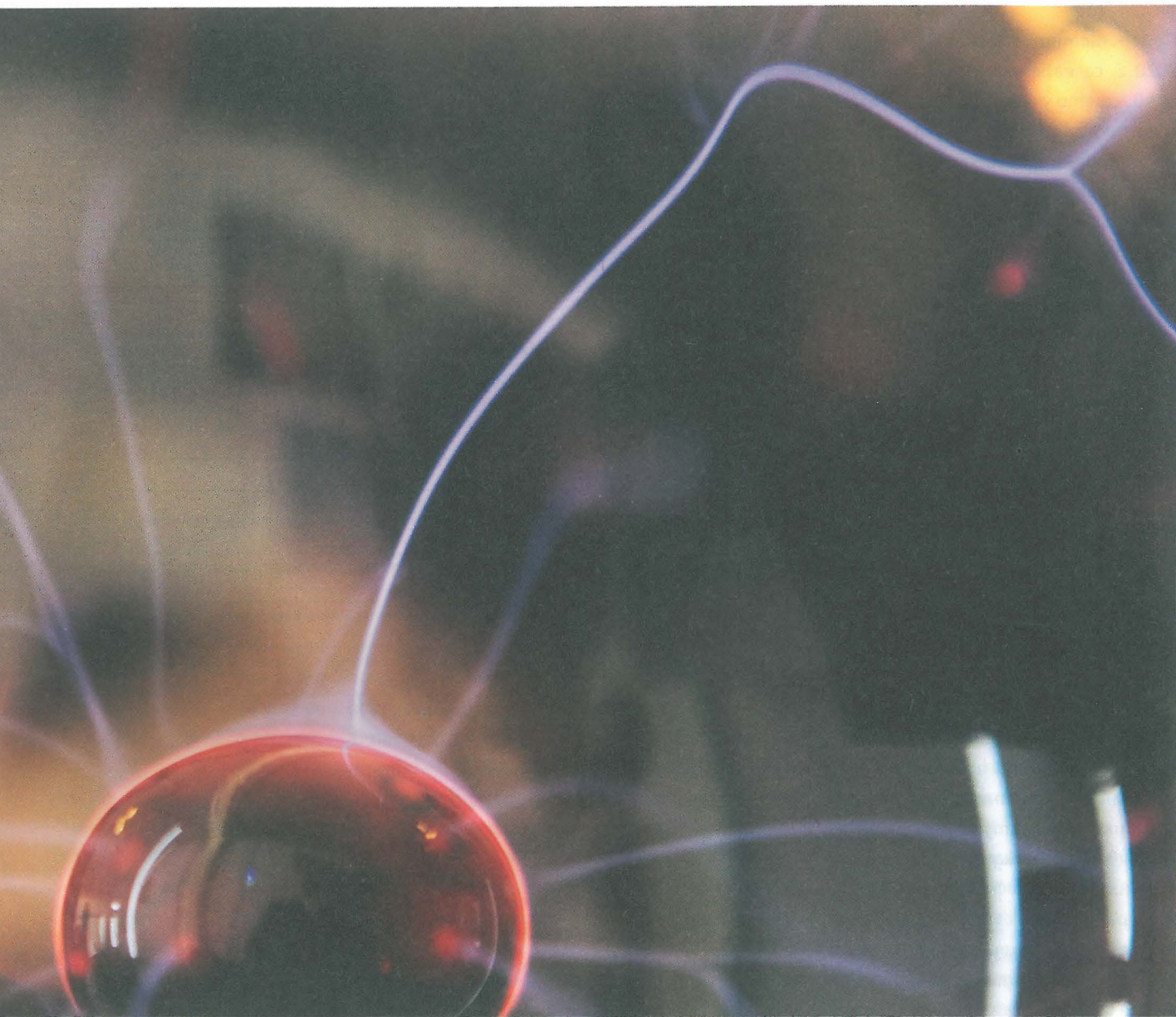
* Индекс на цитируемост по международната база данни Scopus за научните публикации през предходните 5 години

Статии в научни списания по висши училища и направления

ВИСШЕ УЧИЛИЩЕ, ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ	БРОЙ СТАТИИ*
1. Софийски университет, Математика	1179.00
2. Софийски университет, Физически науки	1145.00
3. Софийски университет, Биотехнологии	952.00
4. Медицински университет - София, Фармация	947.00
5. Софийски университет, Химически науки	826.00
6. Медицински университет - София, Медицина	810.00
7. Медицински университет - София, Обществено здраве	753.00
8. Химикотехнологичен и металургичен университет - София, Химични технологии	628.00
9. Химикотехнологичен и металургичен университет - София, Материали и материалознание	574.00
10. Химикотехнологичен и металургичен университет - София, Общо инженерство	471.00
10. Химикотехнологичен и металургичен университет - София, Електротехника, електроника и автоматика	471.00

* Брой статии в научни списания по международната база данни Scopus за предходните 5 години

Източник: Рейтингова система на висшите училища в България 2016

Фестивал на науката

© АНЕЛИЯ НИКОЛОВА

тят в тясно сътрудничество с научните и иновативни кластери в страната, членуват в национални и международни научни мрежи, а университетът е и основен съдружник в „София тех парк“.

Според представителите на ТУ - София, основният проблем пред научноизследователската дейност в

университетите остава силно рестриктивната нормативна уредба в България. „Държавните висши училища не могат да участват в съдружия с частни фирми, не могат да участват в конкурси по Закона за обществените поръчки (ЗОП), тъй като не са регистрирани по Търговския закон, приходите от науч-

но-приложна дейност се консолидират в бюджета на държавните висши училища и се разходват по реда на ЗОП, което прави доставките на стоки и услуги безкрайно тромави, неефективни и води до нежелание от индустриалните партньори да сътрудничат с университета“, смятат от ТУ - София. ●